

אשרי האיש

החסידות בדרך רבוה"ק זיע"א

בעזרת ה' נעשה ונצליח
יום ו' ערש"ק כ"ב אד"ב תשפ"ב
פרשת שמיני
שבת פרה
גליון תק"ל
שנה י"א

מפי ספרים וסופרים

בחינת פרוזדור לאותו טרקלין נאה ומתוקן

דבר לדבר? אמנם גם עד כה מתגלגל הייתי בדרכים וזמן רב מרוחק הייתי מביתי, ברם תמיד ידעתי שיש לי בית, וכי בסוף הטלטולים והנדידות, אשוב ואבוא לביתי אשב ליד שולחני ואשכב לנוח במיטתי, אולם עתה לאחר שאשתי אינה עוד בחיים, הרי שוב לא נשאר לי כלום ובשעה שאני חושב כי אין לי עוד בית לשוב אליו, קשים ומרים עלי חבלי הנדודים שבעתיים משחיו.

הנמשל: הנה כזה הוא ההבדל שבין הצדיקים לרשעים, העולם הזה הרי אינו אלא בבחינת פרוזדור לאותו טרקלין נאה ומתוקן, כל דרי מטה נדים ונעים ומתגלגלים כאן, אלא שלצדיקים יש תקווה שלאחר כל טלטולים והנדידות, לאחר שימכרו כאן בעולם השפל את מעט הפרקמטיה, ויקבלו תמורה את חלקם לעולם הבא, הרי יהא להם לאן לבוא, אחרי כל הלכטים שנתלכטו כאן, יהא מזומן להם ומקום מנוחה לעולמים, ומכיון שכן אף צער הנדודים אינו גדול כל כך, ואילו הרשעים להם הרי אין כל תקווה, הרי אין להם בית לחזור אליו בשום מן היריד, ולכן ודאי שיסורי נדודיהם קשים יותר, כי בסוף הטלטולים מקום לא יהיה להם לנוח בו מעמל הדרך.

(כשם הנח"ח ה"חפץ חיים זיע"א)

משל לרוכל אחד שהיה נוהג לנסוע לערים הגדולות ולקנות בהן סחורות, ואחר כך היה מחזר על העיירות הקטנות וכפרי הסביבה כדי למכור בהם אותן סחורות, ומזאת היה מתפרנס. ועליכם לדעת שפרנסה זו לא היתה קלה כל עיקר, אמנם רבים הם הסוחרים העושים כל ימות השבוע חוץ לביתם, אולם הללו, לשבת קודש הם חוזרים ובאים הביתה, ומתענגים על יום המנוחה בקרבת בני משפחותיהם, ואילו אותו יהודי היה מתגלגל בדרכים שבועות רבים, ומתייסר בנדודים קשים עד שעלתה בידו למכור את סחורתו, ורק אחת לחודש ולפעמים אף אחת לחודשיים בלבד, היה חוזר ובא לביתו. פעם אחת ארע ופגשו בו אחדים ממכריו כשהוא מסובב באחד המקומות, וראו שהוא שרוי בעצבות גדולה ובכדוך הנפש.

שאלוהו הללו לאשר קרהו ולפשר העצבות שהוא שרוי בה? סח להם צרתו כי אשת נעוריו מתה עליו רחמנא ליצלן. וכי עתה אין לו עוד בית לאן לחזור, אחרי טלטולי הדרכים. אמרו לו אם משום זה בלבד הרי אין הדבר נורא כל כך, כלום לפני כן, לא היית מתגלגל בדרכים חדשים על חדשים בלא בית ובלא מקום מנוחה? נאנח הלה בשברון לבו והשיב להם, כיצד אתם מדמים

אמרות טהורות

אמרות קודש מרבותינו הק' מאלכסנדר

אלקיכם, כשם שאני קדוש שאני ה' אלקיכם כך והתקדשתם קדשו את עצמכם למטה, והייתם קדושים, לפי שאני אקדש אתכם למעלה ולעולם הבא.

הנה מבואר שהפליג הכתוב בחומר ענין מאכלות האסורות מה שלא הפליג בכל התורה, שלא מצאנו בכל התורה לשון טומאה כ"כ כמו שכתב כאן, ז'לא תטמאו ונטמתם', וכתב א"ז הגה"ק מדאברזינסק זצ"לה"ה (בנין דוד דרשות עמ' קמז) הטעם, כי כמו שבכל הדברים המזיקים להגוף אין דבר המתפשט בכל הגוף כמו מאכלים רעים, דיש דבר המזיק לאבר זה יש לאבר זה אבל מאכל רע מתפשט בכל הגוף, כמו כן מאכלות האסורות מתפשט הטומאה בכל הנשמה, ואינו דומה לשאר עבירות שאין פוגם רק לאבר אחד, לכן החמיר הכתוב כל כך והזהיר לכל יטמאו באכילתן. (כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

ביטחון בה'

ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא עליכם כבוד ה'. וצריך להבין דמה הוסיף בזה יותר ממה שנאמר לפני כן.

ונראה הרמז בזה, שהנה ישראל היו אז בתכלית השלימות שהוקם המשכן והתבשרו שח' נראה עליהם, ומשה רבינו ע"ה היה רועה ישראל ואהרן כה"ג והיו דור דעה, והביט משה רבינו ע"ה שיהיה זמן שלא יהיה להם מנהיג חשוב ולא יהיה להם משכן וגם הדור לא יהיה במדרגה גדולה כזאת, א"כ האיך יקנה האדם את השלימות, ע"ז אמר להם זה הדבר אשר צוה ה' תעשו, כלומר באיזה מצב שאתם נמצאים תעשו את מצוות ה' וה' ירא עליכם, ואף שפגמתם עד עכשיו ואתם צריכים לתקן את העבר מ"מ תבטחו בה' ותעשו את מצוות ה'.

(אמונת משה)

משה רבינו ע"ה היה ליבו מלא אהבה על בני ישראל

ויקצוף משה על אלעזר ועל איתמר וגו' (י', ט"ז-י"ז).

כ"ק אדמו"ר זצ"לה"ה דיבר בקדשו, שהר"ת "מדוע לא אכלתם את החטאת במקום הקודש" הוא מל"א אהב"ה, שמשה רבינו ע"ה גם כאשר קצף היה זה רק לפנים, שהיה מראה קצף, אבל באמת בלבו היה מלא אהבה אליהם.

(מאוורן של ישראל)

צריך ללמד דרכי ה' גם לסובבים אותו

זה הדבר אשר צוה ה' תעשו. וי"ל ע"פ דברי קדושת אמו"ר זצוקללה"ה בשם הבינה לעיתים עה"כ (משלי ט"ז) ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלים איתו, אף כשדרכי איש המה מרוצים בעיני ה' לא יספיק בהיותו הוא בעצמו שלם בדרכיו ובמעשיו אבל צריך להשתדל וללמד דרכי ה' גם לאויבי ה' להשלים גם אותם לעבודת ה', ופירוש בזה דברי הלל הזקן אם אני כאן הכל כאן (סוכה נ"ג), ר"ל אף כשאני עובד ה' לא יספיק זאת בלבד, רק צריך להשתדל שיהיה הכל כאן, שגם אויבי ה' יהיה אוהבי ה', ואולי נרמז זאת ג"כ בהפסוק זה הדבר אשר צוה ה' תעשו, אף כשאתם במדריגה גדולה בבחי' ויעמדו לפני ה', אבל לא יספיק זאת, רק אשר צוה ה' תעשו, שתעשו שגם אחרים יהיו בזה המדריגה. (תפארת שמואל)

ע"י אחדות היה ליבם שלם עם השי"ת

ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה'. ובתרגום יונתן: וקריבו כל כנישתא וקמון בלב שלים קדם ה', ומאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה' (שם, ו').

ולחסביר הענין נוכח לומר ויקרבו כל העדה, ר"ל שהיו כולם כאיש אחד בלב אחד, כאומרו 'כל העדה', באחדות ואהבת רעים, ועי"ז היה ליבם שלם עם השי"ת, יען כי שורש האחדות היא הכנעה ושפלות, שהרי ע"י גיאות בלתי אפשרי להתאחד כידוע, ומכח הכנעה הוא שלם עם השי"ת, היפך הגיאות, שמבואר באיגרת הרמב"ן ז"ל כל המתגאה בלבו על הבריות מורד הוא במלכות שמים, ואינו שלם עמו, וזהו וקמון בלב שלים קדם ה', שהיה לבם שלם עם השי"ת.

(אמרי מנחם)

מדוע לא יטמאו באכילתם'

אל תשקצו את נפשותיכם בכל השרץ השורץ ולא תטמאו בהם ונטמתם בהם, כי אני ה' אלקיכם והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני (י"א, מ"ג-מ"ד). ופירוש רש"י ז"ל ולא תטמאו בהם באכילתן, ונטמתם בהם, אם אתם מטמאין בהם בארץ אף אני מטמא אתכם בעולם הבא ובישיבת מעלה, כי אני ה'

ווארט

ושמרת לעשות ככל אשר יורק

ויקחו את אשר צוה משה אל פני אהל מועד ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה' (ט' ה').

בא וראה שהכתוב מלמדנו שסיבת התקרבותם אליו ית', היתה מאחר שלא עשו בנפרד על דעת עצמם אלא "ויקחו את אשר צוה משה", אך ורק בהוראת משה רבינו ע"ה, ולפיכך "ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה'" והיינו כמ"ש (מלכים א', י"ז, א') ה' אלוקי ישראל אשר עמדתו לפנינו - הנאמר באלהיו הנביא - כלומר שזכו להתקרבות מופלאה ועמידה לפניו ית', ועמידה זו מהווה ביטוי להתגלות כבוד ה', כדכתיב (להלן כג), וירא כבוד ה' אל כל העם. (באר משה, אודוב)

לע"נ הרה"ח ר' יצחק
בן הרה"ח ר' משה אריה זצ"ל
נלב"ע ו' סיון תשע"ד

מרגניתא דיצחק

פנינים בסדר פסוקי פרשת השבוע

ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה' (ט' ה'). ההכנה לתפילה היא ע"י שמקבל עליו מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך, וזהו ויקרבו כל העדה, שהיה להם קרוב לבבות ואחדות, ע"י ויעמדו לפני ה', יכלו להתפלל לה', ע"ד שאמרו חז"ל (ברכות ו:): אין עמידה אלא תפילה. (חסד לאברהם)

ויקרב אהרן אל המזבח וישחט את עגל החטאת אשר לו (ט' ח'). עיקר ענין הקרבן הוא שיחשוב האיש שמקריב את הקרבן, כי באמת היה ראוי לעשות לו כל הנעשה בקרבן, והיה צריך הוא להזבח ולהשרף על המזבח, ורק לצד רחמי ה' אמר שיביא תמורתו קרבן, וע"י מחשבה זו נתכפר לו עוונתו. וזהו "ויקרב אל המזבח", פ"י הוא עצמו הכין להיות נשחט ונקרב על המזבח, ועשה במקום זה השחיטה לעגל לצד רחמי ה' שנתרצה להביא חליפתו. (אור החיים)

וישא אהרן את ידיו אל העם. כמ"ש בנועם אלימלך על רצון יראיו יעשה ואת שועתם ישמע ויושיעם (תהילים קמ"ה), פ"י שהשוי"ת עושה רצון להצדיק שיהיה צריך לאיזה דבר ויתאוזה לו, כדי 'זאת שועתם ישמע', שישמע תפילת הציבור 'ויושיעם', וזה וישא אהרן את ידיו אל העם, ידים מרמז על תפילה כמ"ש נשא לבבנו אל כפים (איכה ג'), שבעצמו התפלל, אז ויברכם, יכול היה להשפיע להם. (חלקת יהושע)

ואת החסידה וגו'. מפרשי ז"ל: ולמה נקרא שמה חסידה שעושה חסידות עם חברותיה במזונות. וקשה, למה היא נחשבת כעוף טמא, אם היא עושה חסד עם חברותיה, והלא לפי הרמב"ן ז"ל העופות טמאות הן בשביל האכזריות שלהן, ופ"י יען שהוא עושה חסד רק עם חברותיה, מי שאינה מחברותיה אין היא עוזרת אפילו במעט אוכל ולפיכך היא טמאה. (חידושי הר"מ)

אמר הרה"ק ר' יצחק מוורקי זי"ע כיון שהיא חסידה כ"כ למה היא עוף טמא? ויש לתרץ שנקרא עוף טמא מפני שעושה חסד עם חברותיה דוקא, אבל עם עוף אחר אינה עושה חסד, אדרבה, היא דורסת אותה עד למות. ואמר שמי שנוסע לצדיק אחד אל ישנא את חבריו שנוסע לצדיק אחר. (נפלאות חדשות)

מעלה גרה בהמה אתה תאכלו (י"א ג'). הרה"ק אאמו"ר זלה"ה אמר, שזה בהמה טמאה מעלה גרה, כי הנה בכל דבר יש ניצוץ קדוש, וכשנא ליד האדם מעלה באכילתו. אבל בהמה, אין כוחה יפה להעלות, לכן כבולעה כך פולטה, וחוזרת וטוחנת את המאכל עד העלותה, וקלסו צדיקי הדור דבר זה. (דעת משה בשם אביו מרן בעל "עבודת ישראל" זי"ע)

ואת שעיר החטאת דרש דרש משה והנה שרף (י"ט ז'). במסורה איתא: כאן חצי אותיות שבתורה. ויש להבין מה מרמז דבר זה? ונראה, דהנה בתורה שבכתב א"א ללמוד מבלי התורה שבע"פ, שחז"ל הם שגילו פירוש התורה על נכון, וכל דבר סתום פירשוהו ע"י הופעת רוח הקודש שהופיע עליהם ומבלעדם הרי התורה אינה שלימה אלא הוא כחצי ספר. וזהו הרמז דרש דרש הם חצי אותיות שבתורה, היינו עד דרש דרש, שחז"ל דרשוהו את התורה, הרי התורה רק כחצי תורה ואינה שלמה, וע"י דרושי חז"ל נשלמה התורה להיות נקראת ספר שלם. (דגל מחנה אפרים)

והתקדשתם והייתם קדושים (י"א מ"ד). יש לומר ע"פ מ"ש (פסחים נ:): לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצוות שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה. מה שאנו אומרים לעשות רצונך בלב שלם, היינו "ל"ב של"ם" ר"ת מ'תוך ש"לא לשמה בי"א לשמה, ואנו מתפללים שיעזור ה' ויזכנו לעבדו לשמה. (עטרת ישועה, ליקוטים)

מעשי צדיקים

הברכות נתונות בידך

להם את הפסוקים בשלימותם, הביא להם את דברי החכמים מן התלמוד ומספרי ההלכות, והוכיח להם עד כמה חשוב לקיים כל מצווה ומצווה בשלימותה. בשפתו המיוחדת הוא שיכנע אותם כי הם טעו ונטו מדרך האלוקים, וכי עליהם להתחרט על כל מעשיהם. דבריו נכנסו ללב השומעים. הם התחרטו באמת ובתמים על מעשיהם הרעים. "הרי זה בדיוק מה שרב העיר, רבי שמעלקא, היה אומר לנו מדי שבת" הם אמרו לעצמם. "הבה ניגש ונתנצל בפניו ונבקש את סליחתו על הצרות שגרמנו לו".

רבי שמעלקא הודה לרבי אלימלך, ורבי אלימלך נפרד ממנו והלך לדרכו שמח וטוב לב. בדרך הוא שמע קול נוסף שיצא מן השמיים. "בשכר זה שהגנת על רבי שמעלקא, תזכה כי את כל מי שתברך היום יבורך מן השמיים." הוא שמח לשמוע זאת והמשיך בדרכו, אך ראו זה פלא, הדרך הייתה שוממה ואיש לא היה בה. רבי אלימלך החל למהר בדרכו. הוא ידע שהוא יכול לברך עד שהחמה תשקע. אך הדרך עברה בין שדות, יערות ופרדסים, הוא נתקל בפרות ובכבשים, אך לא ביהודי אחד. בדקות האחרונות לפני ששקעה השמש הוא ראה אישה אחת עובדת בשדה. הוא רץ לעברה והחל להמטיר עליה צרור של ברכות. "שאלוקים יברך אותך מן השמיים, ויתן לך עושר, ובריאות, וילדים, ופרנסה טובה, האישה נבהלה מהאדם הזר ומברכותיו והחלה לברוח. "אל תחששי, אינני אדם רע" הרגיע אותה רבי אלימלך ובירך אותה שוב בברכות עד בלי די.

לא חלף זמן רב ומזלם של האישה ובעלה החל לפרוח. תוך זמן קצר הם הפכו להיות אנשים מאוד עשירים. את ביתם הם פתחו לרווחה לפני עניי העיר, ולכל מטרת צדקה היו נותנים בחפץ לב. כל עני שהתדפק על דלתות ביתם היה מקבל נדבה הגונה מהמשרת שעמד בדלת, וכאשר היה מדובר

מסופר: הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק (י"ד כ"א אדר) הלך פעם עם אדם נוסף, בדרך הוא שמע בת קול מן השמיים שהכריזה: "מי שיעזור לרבי שמעלקא מניקלשבורג יקבל שכר רב מן השמיים". "האם שמעת משהו?" שאל רבי אלימלך את האדם שהלך עמו. "לא, לא שמעתי מאומה" השיב הלה. רבי אלימלך הבין שהבת קול מן השמים בוון לאזניו, ומיהר לעשות את דרכו לניקלשבורג. מיד כשהגיע לעיירה הוא ניגש לביתו של הרה"ק רבי שמעלקא זי"ע"א, רבי שמעלקא שמח לקראתו סיפר לו בצער, כי תושבי המקום נטו מדרך הישר, וכי למרות בקשותיו ותוכחותיו הם ממשיכים לחטוא. "לא רק שהם לא מתחרטים על מעשיהם, הם צוחקים עליי ורודפים אותי בשל דברי", אמר בעוגמה. "האם אוכל לנאום בבית הכנסת שלך?" ביקש ממנו רבי אלימלך. בתחילה היסס רבי שמעלקא. "מדוע תרצה לעשות זאת? אני דורש לפנייהם מדי שבת בשבתך אך דבריי נופלים על אוזניים אטומות" לבסוף נעתר הרב לבקשתו.

בשעה המיועדת הגיעו לבית הכנסת מספר גדול של אנשים ונשים, בעיקר מתוך סקרנות לשמוע את דרשותיו של הדרשן החדש. מיד עם עלייתו אל הבמה, החל רבי אלימלך להוכיח בפלפולים על גבי פלפולים, כי למעשה העבירות שביצעו לא היו גרועות כל כך. הוא ציטט קטעי פסוקים ומדרשים כדי להוכיח, כביכול, כי אין כל פגם במעשיהם. רבי אלימלך סיים את דבריו וירד מן הבימה, לא לפני שביקש מכולם לשוב ולהתכנס למחרת כדי לשמוע את המשך הדרשה. השמועה פשטה בעיירה חיש מהר. למחרת באותה שעה היה בית הכנסת מלא וגדוש ביהודים נלהבים, שביקשו לשמוע עוד היתרים מפיו של הדרשן החדש. אך הפעם, במקום להמשיך בסתם פלפולים, החל רבי אלימלך להוכיח אותם בעדינות אך בתקיפות. הוא ציטט

בסכום גדול יותר, בעל הבית בעצמו היה מבקש לשמוע פרטים נוספים ומעניק כפי הנבנתו. חלפו שנים, ולרבי אלימלך נודע על משפחה יהודיה שהושלכה לכלא. לאחר בירור נודע לו כי אב המשפחה היה חייב לפריץ המקומי סכום גדול מאד של חמש מאות מטבעות זהב. הוא החליט להציל אותם החל לנדוד מעיר לעיר כדי להשיג את הכסף. במהלך נודדיו הגיע גם לאותה העיר שם התגוררו האישה ובעלה. הוא נקש על הדלת וביקש לדבר עם בעל הבית, אך כשהאישה ראתה אותו היא נפלה והתעלפה, "הנה אליה הנביא, שבידך אותי לפני שנים רבות!" קראה לבעלה באימה. "הוא בא לקחת חזרה את

כספנו ואת כל רכושנו". "אל תדאגי" אמר רבי אלימלך, "איני אליהו הנביא, ובאתי לכאן כדי לבקש מכם שתתרמו למען פדיון שבויים". "לכמה כסף אתה זקוק?" שאל בעל הבית. כשרבי אלימלך נקב בסכום חמש מאות מטבעות זהב לא נבהל האיש כלל וכלל, אלא מיהר לגשת אל הכספת ולהוציא את כל הסכום. "הנה, בזכות ברכתך הפכנו להיות אנשים עשירים, אנא קח את צרור המטבעות ולא תצטרך לנדוד עוד". אך רבי אלימלך סירב. "ברצוני ליבות עוד יהודים במצווה החשובה", נימק. לאחר הפצרות רבי אלימלך נעתר לקחת את מחצית הסכום, נפרד מהם בלבביות והמשיך לדרכו.

לקט סיפורים מהרה"ק רבי חיים בעל ה"דברי חיים" מצאנו זיע"א יומא דהילולא כ"ה ניסן

ה"דברי חיים" בתור סניגור בבית המשפט

ולא ידע מה לעשות, אז הוא בא אל רבו הרה"ק מצאנו ושאל מה לעשות. הרבי אמר לו שבשום פנים ואופן אל תצא מהבית, ואותו פריץ יביא אותך למשפט - בערכאות שלהם - וכשהוא יזמין אותך ותקבל מכתב רשום שאתה מוזמן לבוא למשפט תאמר שאתה בא עם העורך דין שלך, ואני אהיה העורך-דין שלך! זה משהו מאוד מיוחד, שהרבי הצדיק אומר שאני אבוא לבית משפט של גויים ואני אהיה העו"ד שלך. רבי חיים מצאנו היה ידוע כחכם גדול גם בקרב הגויים שמאד כבדו אותו, וקראו לו ראב"ן הלברשטאם. כששמעו בבית משפט הגויי שהוא בא להיות עו"ד של היהודי, כולם נחרדו מאד, אבל כך היה - ראב"ן הלברשטאם בא כעו"ד, ודיבר יפה עם השופט הגוי. אמר לגוי שודאי מכיר שאביו של היהודי הזה היה יהודי חרדי, שומר תומ"צ, והשופט הסכים. אמר לו - אתה יודע שאצל יהודים לא עושים עסקים בשבת, ובודאי לא כותבים שטר מכירה בשבת קדש - וגם לכך השופט הסכים. אז אמר הרבי מצאנו שיוציא את החוזה ונראה את התאריך שלו, ואז בדקו את השטר וראו שהחוזה הזה נכתב ביום ביום הכפורים שחל להיות בשבת - ברגע שהשופט הגוי ראה זאת, מיד הסתכל על הפריץ הזה והוא כבר החזיר ואז כבר ידעו שהכל שקר, והוא התחיל לחקור את הפריץ והתברר שכל השטר הוא מזויף. ובסוף אסרו בבית הסהר את הפריץ בעצמו.

פעם אחת היה יהודי עשיר שגר באזור של רבי חיים מצאנו, ה"דברי חיים", והיתה לו אחוזה עם בית מאד גדול. לאחר שאותו יהודי נפטר מן העולם, הוא השאיר אחריו בן, שגם היה חסיד צאנו. הבן נכנס לגור בבית של אבא שלו - בית מאד גדול ומפואר באחוזה - ושם הוא גר במשך כל שנת האבלות אחרי פטירת אביו. פתאום, בסוף שנת האבלות של אביו, קבל הבן בדואר מכתב רשום מהפריץ הגוי - שהוא בעל הבית על הרבה אחוזות וכל מיני רכוש ונכסים באותו איזור - ובו כותב הפריץ: כל השנה הזאת לא רציתי לצער אותך, מכיון שהיית בשנת אבלות על אביך, אך דע לך שלפני שאביך נפטר הוא מכר את האחוזה שלו, ויש לי שטר מכירה על האחוזה, לכן אני מבקש ממך שפשוט תעזוב את המקום. הדבר הזה נפל על הבן כרעם ביום בהיר - מצד אחד זה היה נשמע רציני, אך מאידך לא היה יכול להבין בשביל מה אביו ימכור את האחוזה, הרי היה עשיר ולא היה צריך כסף, ובשביל מה ימכור את הבית והאחוזה לאותו פריץ. הבן לא ידע מה לעשות, והפריץ נהג כאילו בדרך ארץ, ונתן לו ארכה להיות שם - אך בסוף נתן תאריך שאם לא תצא מהאחוזה אביא אותך לבית משפט עם החוזה, והמשטרה תוציא אותך מהבית. (זה לא היה פריץ כמו פעם, שהיה בא עם כח ואלימות שמביא אנשים ומגרש אותם, אלא על פי חוק המדינה). הבן היה ממש אובד עצות

נס למעלה מדרך הטבע

לגמרי. הדבר הזה נודע בצאנו, ולרבי מצאנו היה תלמיד אחד מאד קרוב אליו, שלתלמיד הזה גם היתה צרה גדולה, שהיה נשוי הרבה מאד שנים ולא זכה בזרעא חיאי וקיימא. כשהתלמיד הזה שמע את הנס הזה שהרבי בעת עשה, הוא התלונן: אני התלמיד הקרוב שלך, ועשרים שנה אני מבקש ישועה, אז למה לי הרבי לא עושה נס כמו לאותו אחד שהרבי אפילו לא מכיר אותו, והוא סתם שלח מברק והוא לגמרי רחוק מתומ"צ? ענה לו הצדיק: זה מאד פשוט. דע לך שאם יהודי עושה, בע"ה, איזה נס שלמעלה מדרך הטבע, זה מאד מאד מסוכן. הוא ממש מעמיד את חיי עצמו בסכנה, וגם את חיי משפחתו, וגם את חיי ילדיו ונכדיו. היות שכך, בשביל אותו יהודי בגרמניה, שהוא רחוק מה' לגמרי, ואינו יודע שיש בורא עולם, בשבילו כדאי לי לסכן את חיי ואת חיי כל ילדי כדי שהוא ידע שיש בורא עולם. אבל אתה, תלמידי היקר, שמאד קרוב אלי, יודע שיש בורא לעולם - אז לא כדאי לי לסכן עצמי וכל צאצאי בשביל לעשות לך נס, שהרי אתה כבר יודע שיש בורא עולם.

מסופר על הרה"ק רבי חיים בעל ה"דברי חיים" מצאנו זיע"א שהיה גר במקום שהיה בסמיכות לאוסטריה וגרמניה, ובאותם מקומות היו גם יהודים שהיו רחוקים מאד מתורה ומצוות, 'יהודים של השכלה' הרחוקים מאד מאידישקייט, והיו אנשים מאד אמידים. בכל אופן, גם באותם מקומות שמעו על הצדיק הזה, כי גר די קרוב לאותם אזורים, ושמעו שהוא בעל מופת גדול ועושה נסים. הרבה פעמים היו באים אליו יהודים עשירים מגרמניה לבקש ברכה ממנו. פעם אחת שלחו לו מברק שיש גביר אחד בגרמניה שאינו שומר תורה ומצוות בכלל, ואשתו היתה מאד חולה והרופאים אמרו נושא מחייה ח"ו. אותו יהודי לא ידע מה לעשות, ואמרו לו שיש צדיק שאולי יכול לעזור, ולא יפסיד שום דבר אם ישלח מברק ויבקש ברכה. רבי חיים מצאנו ענה ליהודי הזה: שאשתך תקבל על עצמה לגזוז את שערות ראשה, ותהיה לה רפואה שלמה מיד. כיון שכבר לא היה מה להפסיד - שלא היתה שום תקוה בדרך הטבע - אז עשו מה שהוא אמר. וברגע שהיא גזרה את השערות היה נס גדול מאד והיא קמה מהמטה בריאה

~ זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל, אכ"ר. ~

חזקנו קורא נא

לחיוזק ולעידוד לימים אלו

להסיר כל המחשבות הזרות קודם התפילה

הטורדות אותו, ויבוא לתפילה בכונה הראויה, להודות ולבקש מרבון כל העולמים כל מה שהוא צריך. וכעין התפילה של הרבי ר' אלימלך מליזנסק שנהוג לומר קודם התפילה "וְאֵל יְעֹקֵב בְּלִבְנוֹ שׁוֹם מִחֲשָׁבוֹתָיִינוּ רַעְיָה חֲלִילָה... בְּפֶרֶט בְּעֵת שֶׁאֲנֵנוּ עוֹמְדִים בְּתַפִּילָה לְפָנֶיךָ... תְּהֵא מִחֲשָׁבוֹתָיִינוּ זָכָה צְלוּלָה וּבְרִירָה וְחֻזְקָה, בְּאֵמַת וּבְלִבָּב שֶׁלֵּם פְּרִצוֹנְךָ הַטוֹב עִמָּנוּ", וכן גם דברי קדשו של בעל ה"קב הישר" (פרק ס"ג) בלשונו הקדושה: "וְנִכְוֵן לְכָל אֶדָם לְהַתְפַּלֵּל טָרֵם בְּנִיסְתּוֹ לְבֵית הַבְּנֵי־תַפִּילָה קְצָרָה זו: נְדָבוֹת פִּי רַצָּה נָא ה', וּמִשְׁפָּטֶיךָ לְמַדְנִי! יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְאֶלֹקֵי אֲבוֹתַי, שֶׁתְּהֵא תְּפִלָּתִי צְלוּלָה וְזָכָה וּבְרִירָה מְכֵל עֲרֻבֵיָא הַמְבַטְלִים בְּנִגְוֹת הַתְּפִילָה".

נצטוינו להתפלל בכל יום בשעת בוקר את תפילת שחרית, ובצהריים את תפילת מנחה, ובערב את תפילת מעריב. בתפילה אנו מודים על מה שנתן לנו הקב"ה עד עתה, ואנו נותנים לו שבח והודאה על כל מה שעשה עימנו בכל עת ערב ובוקר וצהריים, וגם אנו מבקשים על העתיד, את הצרכים הכלליים והפרטיים, וימלא את כל משאלות ליבנו לטובה. במכילתא דרבי שמעון בר יוחאי (כ"ג, כ"ה) "ועבדתם את ה' אלקיכם זו תפלה". וכן הוא אומר: "ולעבדו בכל לבבכם" (דברים יא, יג). איזו היא עבודה שבלב? הוי אומר זו תפלה". מכאן שאדם יגיש תפילה הוא צריך לגשת באימה ובראה מפני הדר גאווה ויתברך ויתעלה, ולהסיר כל המחשבות

והנה אמרו חז"ל בגמרא (ברכות לב): "א"ר חנין א"ר חנינא כל המאריך בתפלתו אין תפלתו חוזרת ריקם מנא לך ממשנה רבינו שנא' (דברים ט, כו) ואתפלל אל ה' וכתוב בתריה וישמע ה' אלי גם בפעם ההיא", ובתוספות "פירוש שמצפה שתבא בקשתו לפי שכוון בתפלתו". היינו אדם שמצפה שתבוא בקשתו לפי שמכוון בתפלתו כראוי, הוא זוכה שאין תפלתו חוזרת ריקם. ועוד (שם לא). "ת"ר המתפלל צריך שיכוין את לבו לשמים אבא שאול אומר סימן לדבר (תהלים י, י"ז) תכין לבם תקשיב אזנך" היינו כדברינו עד עתה שאדם צריך לכוון את פירוש המילים שאומר, ומסביר הרד"ק (שם בפירוש על התהילים) הסיבה שאמרו ז"ל שיכוין את ליבו לשמים, משום, שאדם לכוון את ליבו לשמים, שהקב"ה יסיר מבני טרדות העולם, ואזי יוכל לכוון היטב בתפלתם. ונפסק זה להלכה (צ"ח, ס"א) "המתפלל צריך שיכוין בלבו פירוש המלות שמוציא בשפתיו ויחשוב באלו שכינה כנגדו ויסיר כל המחשבות הטורדות אותו עד שתשאר מחשבתו וכוונתו זכה בתפלתו" וברמ"א מוסיף "ויחשוב קודם התפלה מרומונות הקל יתעלה ובשפלות האדם ויסיר כל תענוגי האדם מלבו (הר"י ריש פרק אין עומדין)".

ומדברים אלו יוצא לנו שאדם מחויב לכוון בתפילה, אבל מה יעשה שעומד עליו יצר הרע, ויש לו מחשבות טורדות לכאן ולכאן, ואין יכול לכוון את ראשו בתפילה, לכך מס' נקודות יש לו לסדר קודם התפילה. א. להתפלל ולבקש מרובש"ע שנוכל לכוון בתפילה כראוי, ואל יסית אותנו המחשבות הטורדות מעבודתך חלילה. ב. יצפה שתבוא בקשתו, כמו אדם שמצפה לשבת עם בשר ודם, וכשיש לו את זה שמח וטוב לב, ומחכה שתבוא הישיבה, ויסיר כל המחשבות הטורדות אותו, ויחשוב בליבו רק מה לדבר. כך צריך להתנהג בשעת התפילה, שיצפה שתבוא בקשתו, ויכוון בו כראוי. ג. שיכוון את ליבו לשמים, שהקב"ה יסיר ממנו כל המחשבות הטורדות אותו בתפילה. ד. שיחשוב כאילו שכינה עומדת כנגדו, ויסיר כל המחשבות הטורדות, 'עד שתהא מחשבתו וכוונתו זכה בתפלתו'. ה. יסיר כל תענוגי העולם מליבו, ויחשוב מרומונות הקל יתברך ויתעלה.

ולכן חסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת קודם התפילה, להסיר מהם כל המחשבות הטורדות שיש בראשם מכל מהלך היום, ולהכין את עצמם כדבעי לגשת קדם מלכא עילאה, ולדבר בשבחיו, ולבקש ממנו על כל מה שהם צריכים באימה ובריאה עילאה. וכ"כ חשוב הלימוד דוקא בגמרא קודם התפילה שכידוע דברות קדשו של הרבי הזקן מווארקו "די גרעסטע טהרה איז די גמרא", והסביר בעל "תפארת שמואל" זי"ע (פרשת תזריע מצורע אות ב') משום שהתורה מכניסה נשמה חדשה, אז דברי הגמרא שנבלעים בדמו לא נותנים לכל הדברים הרעים לבוא אליו. ועד כדי כך התורה יכולה להגן על האדם בגשתו לתפילה, שיוכל לגשת באופן הראוי והנכון לתפילה, ואזי בוודאי יתמלאו בקשותיו לטובה.

נמצאים אנו ימים לאחר עלייתו השמימה של מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי זצוק"ל, שכידוע השקיע את כל כוחו ומחשבתו רק לדברי תורה, וכל דברי העולם לא ענינו אותו כלל וכלל, ואם היו נכנסים אליו אישי ציבור וכדומה והיו רוצים להמשיך לדבר איתו על מה שדיברו רק לפני מעט ימים, הוא לא זכר, כי הוא מחק את זה מראשו - שלא יפריעו לו ללמוד ולבלוע בדמו את דברי התורה הק'. ומסופר שהיה בחור בר מצוה שהזמין

לפני אכאריבעים שנה את הגאון לשמחתו והוא הגיע, ושמע את כל דרשת הבר מצוה, ואפילו התפלפל עמו מעט, ולאחר 31 שנים שהגיע להזמין את הגאון לשמחת הבר מצוה של בנו, הגאון הזכיר לו את הדרשה במלואו. כי זה היה כל חייו לתורה ולתורה. אשרי העם שככה לו. וכאן זה המקום להביא ציטוט מספרה"ק "תפארת שלמה" וזה דברות קדשו (בפרשתן) "וירד מעשות החטאת. הנ"ל עפ"י מאמר הגמרא אין מעבירין על המצות. כי בן דרך היצר לקרר את האדם בגשתו אל העבודה זו תפלה לומר לו הלא אתה מלא עון ואיך ימלא לבבך לגשת אל הקודש. אולם האמת אינו כן כי הקב"ה שומע תפלת כל פה ומרחם על הבריות לקבל ברחמים תפלתו. וז"ש אין מעבירין על המצות. כל יעלה על זכרוננו העבירות בעת עשיית המצות. סוד מרע ועשה טוב בשעה שאתה עושה טוב תסיר הרע מקרב לבבך אל תזכור עוד. וזה וירד מעשות החטאת כו' בשעה שאהרן ה' מברך את ישראל לא ה' זוכר החטאת שלהם. וז"פ ואני תפלתי לך ה' עת רצון. פי' שאני מתפלל תמיד אל ה' ובטוח אני שיקבל תפלתי ויהי עת רצון. מאשר ידעתי שהקב"ה מרחם על עמו ומקבל תפלתם ברחמים".

ונסיף עוד נופך על דברינו מה"אור החיים הקדוש" זי"ע (פרשתן ט', ט"ו) וזלה"ק: "ויקרב את קרבן העם. זו הקרבת בחינת האורות הנטועות בישראל ממקור האור אשר נשתנו באמצעות החטא ולא יהיו בבחינת הנשתנון להתקרב, כי השינוי בנפש יחייב ההרחקה, כי יעשה שאינו מינו, ובאמצעות העבודה שעשה אהרן יגיד הכתוב כי הקריב קרבן העם פירוש שהקריב כל הרחקותם. והנה מהראוי היה שיכתוב פסוק זה בסוף מעשה הקרבן, וטעם שהתחיל בו, לומר שהפעולה נעשה במה שכוון במעשה קודם עשוהו, כי לא המעשה הוא העיקר אלא הכוונה הצריכה בו והוא אשר עשה אהרן בתחילת מעשיו והבן. וארמוז לך פרט אחד קטן שרמזו הכתוב באו' ויקרב את העולה ויעשה כמשפט, כבר רמזתי לך כי זכרון העולה ירמוז על כנסת ישראל ובאמצעות הרחקת ישראל מהיושר הם מורידים העולה למטה חז"ו ובאמצעות התקרבותם לא מלבד שלא תשולח בפשעם אלא יוסיפו להעלות עליה אחר עליה עד שתעמוד בגדר המשפט כידוע למשכיל, והוא ויעשה כמשפט".

היוצא לנו מדברים אלו, שההכנה הראויה לתפילה נלמד מאהרן הכהן שלא לזכור מעשות הרע, אלא לזכור מעשות הדברים הטובים, ולא המעשה העיקר, אלא הכוונה הצריכה בה - היא העיקר, ולכן כדי לגשת לתפילה ראוי שיסיר ממנו כל המחשבות הרעות והזרות, והיכוין לקראת ה' אלוקיך, להתפלל ולבקש מרבון כל העולמים על כל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות.

ויהי רצון שנוכל באמת להתכונן באמת וכראוי לגשת לתפילה, ובזכות זה להתפלל כראוי, ובזכות זה "יקום פורקן מן שמיא הנא וחסדא ורחמי וחיי אריכי ומזוני ריחיי וסיעתא דשמיא ובריות גופא ונהורא מעליא זרעא חיה וקייא זרעא די לא יפסוק ודי לא יבטול מפתגמי אורייתא למרנן ורבנן חבורתא קדישתא די בארעא דישאל ודי בבבל. לרישי כלה, לרישי גלותא, לרישי מתיבתא, לדייני די בבא לכל תלמידיהון ולכל תלמידי תלמידיהון ולכל מאן דעסקין באורייתא. מלכא דעלמא יברך יתהון יפיש חייהון ויסגא יומיהון ויתפרקון וישתזבון מן כל עקא ומן כל מרעין בישין. מרן די בשמיא יהא בסעדהון כל זמן ועידן ונאמר אמך".

אה! כזה מסר מיוחד ומחזק בתוך ימי השבעה לפטירתו של מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי זצוק"ל מהמגיד מישירים רבי אשר דרוק שליט"א בשלוחת "חיזוק היומי"

ואיזה כח יש להשפעה לאחרים להמקבל יסורים באהבה מפי הרב שמעון שפיצר שליט"א במשנת ספר "חובת הלבבות" בשלוחה 1

כל זה רק מטיפה מהים הגדול שיש בקו "ומתוק לחכי" להתענג. ולהתרומם טפח מעל הקרקע. 04.847.30.50

עלון זה נתרם

כתובת מייל של מערכת הגליון
a13215113@gmail.com

הודעה משמחת

ב"ה, לכל המעוניין ניתן לתרום בעמדות "קהילות" ו"נדרים פלוס" הפרוסות בבתי כנסיות ברחבי הארץ והעולם ע"ש **עלון אשרי האישי**

או במספר טלפון (קהילות): 073-275-7000, ולהקיש קוד 8915

אין ניתן אכאם בפלגולא אטאם אים יתנבם לרפיה אגלום אפנצמה
פכא אפנצמה

לע"נ מרת מלכה בת הרה"ח ר' יוחנן דב הלוי ע"ה - נלב"ע ד' שבט תשע"ד
ולע"נ הרב אברהם בן הרה"ח ר' יוחנן דב הלוי ע"ה
נלב"ע ז' אדר תשע"ה
ת. נ. צ. ב. ה.

נודב לע"נ
הרב נפתלי הרץ בן
הרב יוחנן דב הלוי ז"ל
נלב"ע י"ב חשוון
ת. נ. צ. ב. ה.

נודב לע"נ
הרב מרדכי מנחם מנדל בן
הרב אהרן אריה ז"ל
נלב"ע ה' תמוז תשפ"א
ולע"נ האשה החשובה מרת
רבקה בת הרב משה חיים ע"ה
ת. נ. צ. ב. ה.

המעוניין לתרום להוצאות העלון להצלחה, ברכה או לע"נ יפנה לעורך הבה"ח ישראל פינגנבוים הי"ד, או להפקיד בבנק פועלים, סניף 533, מס' ח-ן-540321 ע"ש ישראל בנימין פינגנבוים. ניתן לתרום מכספי מעשר.